

Chambre des Représentants

SESSION 1961-1962.

12 DÉCEMBRE 1961.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 23 décembre 1946
portant création d'un Conseil d'Etat.

AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. PIERSON.

Art. 4 (nouveau).

Ajouter un article 4 (nouveau), libellé comme suit :

« A l'article 17, § 2, de la loi du 15 avril 1958, modifiant la loi du 23 décembre 1946 portant création d'un Conseil d'Etat, les mots : « en fonctions le 22 août 1956 », sont remplacés par les mots : « nommés avant l'entrée en vigueur de la présente loi ». »

JUSTIFICATION.

Ni la loi de 1946, ni celle de 1958 n'ont organisé de possibilité de promotion dans le cadre du greffe. C'est pourquoi, après avoir exercé leurs fonctions pendant un certain temps, les greffiers adjoints jugés dignes d'exercer une fonction supérieure, furent promus substitués.

La loi de 1958 a élevé une cloison entre le greffe d'une part, l'auditorat, le bureau de coordination, d'autre part. Cependant, ne voulant pas porter atteinte à la situation des docteurs en droit qui étaient nommés au Conseil d'Etat sur base de la loi de 1946, l'article 17, § 2, inséra une disposition transitoire permettant aux greffiers adjoints en fonctions le 22 août 1956 d'accéder au bureau de coordination ou d'être nommés substitués.

Le choix de la date du 22 août 1956 fut malheureux. Elle remonte à plus de deux ans avant l'entrée en vigueur de la loi de 1958. Or, entre la date du 22 août 1956 et celle du 5 mai 1958, date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, quatre docteurs en droit furent nommés greffiers adjoints. La discrimination dont ils sont victimes n'est pas justifiable. C'est pourquoi il convient de remplacer, dans la disposition transitoire de 1958, les mots « en fonctions le 22 août 1956 » par ceux « nommés avant l'entrée en vigueur de la présente loi » — ce qui signifie nommés avant le 5 mai 1958.

Voir :

152 (S.E. 1961) :

- N° 1 : Projet de loi.
- Nos 2 et 3 : Amendements.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1961-1962.

12 DECEMBER 1961.

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet van 23 december 1946
houdende instelling van een Raad van State.

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER PIERSON.

Art. 4 (nieuw).

Een artikel 4 (nieuw) toevoegen, dat luidt als volgt :

« In artikel 17, § 2, van de wet van 15 april 1958, tot wijziging van de wet van 23 december 1946 houdende instelling van de Raad van State, worden de woorden : « in dienst op 22 augustus 1956 », vervangen door de woorden : « benoemd vóór de inwerkingtreding van deze wet ». »

VERANTWOORDING.

Noch de wet van 1946, noch deze van 1958 hebben de mogelijkheid van een bevordering in het kader van de griffie geregeld. Daarom werden de adjunct-griffiers die gedurende een zekere tijd deze functie hadden uitgeoefend en waardig werden geoordeeld om een hogere functie uit te oefenen, tot substituut bevorderd.

De wet van 1958 heeft een scheidsmuur opgetrokken tussen de griffie enerzijds en het auditoraat en het coördinatiebureau anderzijds. Daar men echter geen afbreuk wilde doen aan de toestand van de docters in de rechten die bij de Raad van State benoemd werden op grond van de wet van 1946, werd bij artikel 17, § 2, een overgangsbepaling ingelast die het de adjunct-griffiers, in dienst op 22 augustus 1956, mogelijk maakte over te gaan naar het coördinatiebureau of tot substituut te worden benoemd.

De keuze van 22 augustus 1956 was niet gelukkig. Zij gaat tot meer dan twee jaar voor de inwerkingtreding van de wet van 1958 terug. Tussen 22 augustus 1956 en 5 mei 1958, datum waarop de nieuwe wet in werking trad, werden vier docters in de rechten tot adjunct-griffier benoemd. Zij zijn het slachtoffer van een ongerechtvaardigde discriminatie. Daarom moeten in de overgangsbepaling van 1958 de woorden « in dienst op 22 augustus 1956 » vervangen worden door de woorden « benoemd voor de inwerkingtreding van deze wet » — d.w.z. : benoemd voor 5 mei 1958.

Zie :

152 (B.Z. 1961) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- Nos 2 en 3 : Amendementen.

Art. 5 (nouveau).

Ajouter un article 5 (nouveau), libellé comme suit :

« Dans l'article 32 de la loi du 23 décembre 1946, portant création d'un Conseil d'Etat, modifié par l'article 4 de la loi du 15 avril 1958, remplacer le second alinéa par le texte suivant :

» Nul ne peut être nommé greffier adjoint s'il n'a 25 ans accomplis, s'il n'est titulaire d'un diplôme de l'enseignement moyen du degré supérieur ou assimilé, s'il n'a exercé pendant cinq ans au moins une fonction dans le cadre du personnel du Conseil d'Etat et s'il ne figure sur une liste de deux candidats présentée, d'une part, par l'assemblée générale du Conseil d'Etat et, d'autre part, par l'auditeur général. »

JUSTIFICATION.

L'exigence du titre universitaire de docteur en droit ne se justifie pas pour les greffiers adjoints. La loi du 20 décembre 1957 fixant le statut des greffiers de l'Ordre judiciaire a décidé de ne plus exiger la qualité de docteur en droit pour le recrutement des greffiers des Cours et tribunaux, y compris la Cour de cassation, sauf en ce qui concerne la fonction de greffier en chef. Il est dès lors normal que le Conseil d'Etat n'exige pas de conditions plus sévères pour ses greffiers adjoints que la Cour de cassation n'en exige pour ses greffiers.

L'expérience au surplus démontre que les tâches confiées aux greffiers adjoints n'impliquent pas que ceux-ci soient porteurs du diplôme de docteur en droit. A la section d'administration, le greffier adjoint assure la notification des requêtes et mémoires, l'exécution des diverses phases des mesures préalables, notifie les ordonnances et arrêts et assiste le Conseil dans l'élaboration de ces divers documents.

Le greffe tient à jour les registres relatifs à ces divers actes de procédure, met les dossiers à la disposition des parties, dresse les tableaux des audiences, assure une grande partie du travail statistique.

Pour faire face à ces tâches matériellement nombreuses, les employés du Conseil d'Etat, non docteurs en droit, se sont très bien adaptés.

La pratique a prouvé que la qualité d'universitaire et de docteur en droit n'était pas utile. Il suffit que le greffier en chef soit juriste. Il est inutile de prévoir 4 ou 5 juristes pour l'assister.

Aux audiences, les greffiers présentent les dossiers, suivent les débats sous leur aspect matériel pour pouvoir dresser le procès-verbal d'audience. Ce sont là des tâches qui mobilisent inutilement, pendant des heures, des docteurs en droit.

A la section de législation, le greffier a une présence purement passive. Il met à jour le registre avec l'ordre du jour de la Chambre.

Contrairement à ce que le législateur avait imaginé, il ne collabore pas à la rédaction des avis.

Quelles que soient leurs qualités personnelles, les greffiers adjoints ne pourraient rédiger utilement des avis, la rédaction de ceux-ci exigeant une connaissance approfondie des textes étudiés.

Cette connaissance approfondie n'est acquise que par le rapporteur et les membres de la Chambre qui rédigeront l'avis.

Le docteur en droit qui occupe la fonction de greffier ne peut espérer voir utiliser ses connaissances de juriste; son temps de présence aux séances est pratiquement perdu.

Le travail réel du greffe qui s'est dégagé petit à petit par l'expérience peut donc être sans difficulté confié à des greffiers non juristes issus du personnel expérimenté du Conseil d'Etat.

Art. 5 (nieuw).

Een artikel 5 (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

« In artikel 32 van de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State, zoals het is gewijzigd bij artikel 4 van de wet van 15 april 1958, wordt het tweede lid vervangen door volgende tekst :

» Niemand kan tot adjunct-griffier worden benoemd, zo hij niet volle 25 jaar oud is, zo hij geen houder is van een diploma van het middelbaar onderwijs van de hogere graad of daarmede gelijkgesteld onderwijs, zo hij niet gedurende ten minste vijf jaar een ambt heeft vervuld als personeelslid van de Raad van State en zo hij niet voorkomt op een lijst van twee kandidaten welke enerzijds is voorgedragen door de algemene vergadering van de Raad van State en anderzijds door de auditeur-generaal. »

VERANTWOORDING.

De academische titel van doctor in de rechten te eisen voor de adjunct-griffiers is niet te verantwoorden. Bij de wet van 20 december 1957 tot vaststelling van het statuut van de griffiers van de Rechterlijke Macht is beslist geen graad van doctor in de rechten meer te eisen bij de aanwerving van de griffiers van de Hoven en rechtbanken, met inbegrip van het Hof van cassatie, behalve dan voor het ambt van hoofdgriffier. Het is dan ook normaal dat de Raad van State voor zijn adjunct-griffiers geen hogere eisen stelt dan het Hof van cassatie voor zijn griffiers.

Bovendien is uit de ervaring gebleken dat de adjunct-griffiers niet in het bezit van een diploma van doctor in de rechten behoeven te zijn voor het vervullen van de hun opgedragen taken. In de afdeling administratie zorgt de adjunct-griffier voor de kennisgeving van verzoekschriften en memories, voor de uitvoering van de verschillende stadia der voorafgaande maatregelen, voor de betekening van de hevelschriften en arresten en helpt hij de Raad bij het uitwerken van die diverse stukken.

De griffie houdt de registers betreffende die verschillende procedureakten bij, stelt de dossiers ter beschikking van partijen, maakt de rollen voor de terechtzittingen op, zorgt voor een groot deel van het statistische werk.

Aan de eisen van dat materieel omvangrijke werk hebben de personeelsleden van de Raad van State, die geen doctor in de rechten zijn, zich heel goed aangepast.

In de praktijk is gebleken dat een academische vorming en een graad van doctor in de rechten geen vereiste was. Het volstaat dat de hoofdgriffier een rechtsgeleerde is. Het is overbodig hem te laten bijstaan door 4 à 5 juristen.

Op de terechtzittingen bestaat het werk van de griffiers in het voorleggen van de dossiers, in het volgen van de zakelijke inhoud der debatten met het oog op het opmaken van de notulen der terechtzitting. Dit zijn werkzaamheden waarmede doctoren in de rechten node-loos uren lang worden beziggehouden.

In de afdeling wetgeving is de aanwezigheid van de griffier louter passief. Hij houdt het register met de agenda van de Kamer bij.

In tegenstelling met wat de wetgever had uitgedacht, werkt hij niet mede aan het opstellen van de adviezen.

De adjunct-griffiers kunnen, wat ook hun persoonlijke eigenschappen mogen zijn, niet betrokken worden bij het opstellen van de adviezen, aangezien dit een grondige kennis van de bestudeerde teksten vereist.

Deze grondige kennis bezitten alleen de verslaggever en de leden van de Kamer die het advies zullen opstellen.

De doctor in de rechten die met het ambt van griffier is belast, zal zijn juridische kennis niet kunnen gebruiken; de tijd die hij in de vergaderingen moet doorbrengen, is praktisch verloren tijd.

Het werkelijke griffiewerk, zoals uit de ervaring is gebleken, kan dus zonder bezwaar worden toevertrouwd aan griffiers die geen rechtsgeleerden zijn en die uit het ervaren personeel van de Raad van State zijn gekozen.

M. A. PIERSON.